

« zurück blättern vor »

KRUSZKI subst. pl., ab 1472; auch *krużki*. **1)** ‘Haut, die das Eingeweide in der hinteren Bauchhöhle festhält, Gekröse; Kutteln’ – ‘błona przytwierdzająca jelita do tylnej ściany jamy brzusznej, krezka; flaczki’: 1472 Rost nr 1552, STP *Drobcze, krusky*. o 1528 Murm 162, SPXVI *Intestina, interiora animalium, Des eyn geweyde. Krużki álbo fláki*. o 1532 BartBydg 76, SPXVI *Intestinum, yelyto, krusska vel ffytaky*. o 1636 Żebr. Ow. 149, L *Policzytby kruszki w piersiach się świecące, fibras*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 34 *Aż niosą zuppenwasser, poliwę z pietruszki, Przyprawny mózdek z główką i ciełece kruszki, Ślicznym kwieciem upstrzone*. o (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 487 *Tylko, że obiad krotki nie mógł żony czekać, Przyszło krużki, wątrobki, na bigosy siekać, Pepki, żołądki, nożki, jeszcze kto wie czyje*. o 1774–1777 Krup. 5 667, L *Zamulenie kruszków czyli słabizny brzuchowey*. o 1780 Włodek SŁ, MAY *Krużki – kruszki ciełece*. o 1954 Techn. gastr. 83, DOR *Kruszki (flaczki) ciełece uprzednio oczyszczone i ugotowane zastudzić ułożone na stolnicy*. – (SŁA), STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW (stp.), DOR (spoż. rzad.). **2)** ‘gefältelter oder mit Rüschen verzierter Kragen; mit Rüschen verzierter Ärmel eines Hemdes’ – ‘kołnierz, zwykle marszczony lub obsyty falbanką; ozdobnie marszczone obszycia rękawów przy koszuli’: 1564 Mącz 283 b, SPXVI *Kolnierz / krużki álbo wyłogi v f3at*. o 1567 GroicTyt 6, SPXVI *kołnierze sprzednicami / kołnierze opádté / oboyczyki / kołnierze do oboyczyków / krużki / trepelle*. o [LBel.] ca.1580 MWilkHist E4v, SPXVI *W Sukniach fie wozić będąemy. V Pań ná długich Sáianách V Pánow w wielkich Kołnierzách. W krużkách fie nas też wždy zmieści. Jeden abo zeczterdzieści*. – (SŁA), SPXVI, MĄCZ, L, SW (stp.). o **Var:** *kruszkki* subst. f., 1472 Rost nr 1552, STP – (SŁA), STP, SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW (stp.), DOR (spoż., rzad.); *krużki* subst. f., (1691) 1907 Pot.Ogr.Fr.1 487 o [LBel.] 1780 Włodek SŁ, MAY – (SŁA), SPXVI, TR, L, SWIL, SW (stp.). o **Etym:** **1)** mhd. *kroese, kroes* subst. n., ‘Eingeweide’, LEX, nur für Inh. 1. **2)** mhd. *kruse* subst. f., ‘Krausheit’, LEX, nur für Inh. 2. o **Konk:** ↑*kreza*, ↑*krezy*.

« zurück blättern vor »